

En tu vientre - José Luís Peixoto

En aquest mes de maig han estat canonitzats dos dels tres pastors portuguesos que van veure la Verge a Fàtima el 1917, i ha aparegut en castellà la traducció de l'última novel·la de José Luís Peixoto (Galveias, Portugal, 1974), *En tu vientre*, dedicada a aquestes aparicions, de les quals es compleix exactament un segle.

Peixoto, un dels autors portuguesos més valorats d'avui dia, no ha escrit una novel·la biogràfica ni històrica, sinó que ha optat per combinar tres veus. La que ocupa més espai és la que narra els fets des del punt de vista de Lúcia, la nena més gran, a la qual s'hi afegeixen uns versicles sapiencials reproduïts amb tipografia bíblica, i unes admonicions situades entre parèntesis. En els versicles, Déu es refereix a la seva mare ("Te creé para que me creases"), i en els parèntesis apareix la mare de l'autor del llibre, que se li adreça de manera crítica.

El llibre, doncs, aborda des de diferents perspectives el fenomen de la maternitat, i també el de la llengua. Com Faulkner, Peixoto narra la pobresa rural des d'una visió contemporània, i alhora reflexiona sobre l'omnisciència, que és el que tenen en comú la divinitat i l'escriptor, igual com tenen en comú una mare.

L'aproximació biogràfica hi és, creativa i això no obstant més fidel de les que escriu Jean Echenoz, com també hi és la investigació literària al voltant de les dones, ja que són elles les que duen el pòndol de la casa, les que es relacionen amb els fills i les que mostren més interès pels fenòmens religiosos, mentre que els homes treballen al camp, i tenen un paper més aviat escàs en la trama.

En tu vientre no està dirigit als lectors interessats en les aparicions marianes, sinó en els que estan disposats a seguir les indicacions d'un narrador arriscat, que no defuig la transcendència ("Madre, atraviesas la vida y la muerte como la verdad atraviesa el tiempo"), ni el suggeriment (no queda establert si la Verge s'apareix o si tot plegat és una al·lucinació). Encara que en algun moment pot recordar les reverberacions socials de Berlanga a la pel·lícula *Los jueves, milagro*, la peculiar trama de Peixoto inclou autobiografia, teologia i psicologia al voltant de misteri de la creació. La meravellosa traducció de Antonio Sáez Delgado n'ha preservat la música, que és potser el més important de tot.